

STADEN VI VILL HA

2015-03-20

Av: Hållbar Stad

I föreningslokaler runt om i landet finns det saker som myllrar. Små nätverk av initiativ och engagemang som vävs ihop och länkas samman. På samma gång talas det om en demokrati i kris, där allt färre medborgare har tid och lust att engagera sig politiskt. Men all förändring måste inte vara partipolitisk, det menar i alla fall Malin Widehammar som är en av initiativtagarna till nätverket Staden vi vill ha.

Staden vi vill ha är egentligen en ideell organisation som har sitt fäste i Göteborg. Medlemmarna arrangerar dialoger och samtal om demokrati, de försöker skapa en länk mellan medborgare och politiker.

Initiativet är från början sprunget ur en vilja att skapa handlingskraft och ta demokratibegreppet ett steg längre. På hemsidan beskriver de sig som ett verktyg för att gemensamt ta tag i och forma samhället. Detta, anser Malin Widehammar, är kärnan till en positiv och hållbar samhällsförändring.

– Vi behöver lyfta frågan om hur vi ska utveckla demokratin och öka det medborgerliga inflytandet. En sådan rörelse med fördjupad diskussion och praktik saknas idag. Demokrati är egentligen mer än att bara gå och rösta vart fjärde år, det är en levande och ständigt pågående process som hela tiden måste förnyas.

Att tända gnistan för en medborgarrörelse är dock inget som görs på en eftermiddag. Sedan starten 2012 har ett ofantligt arbete lagts ned på att sprida information och väcka engagemang. Resultatet är imponerande. Det består bland annat av en medborgarstämma som genomfördes under våren 2014. Den gav underlag till Göteborgs första medborgaragenda som skickades ut till stadens alla beslutsfattare. I nuläget förs samtal med politiker i olika stadsdelsnämnder, nu ska de nämligen svara på vad de tänker göra med medborgaragendans alla förslag.

Malin tycker att bemötandet överlag har varit positivt, politikerna de haft kontakt med välkomnar initiativet. Men hon hade nog ändå förväntat sig lite mer intresse. Fler hade kunnat vara mer tillmötesgående när folk kommer och vill föra en dialog. Åtminstone svarat på brev och mejl och kanske själva försökt ta kontakt.

Vad finns det för problem med den urbana demokratin?

– Som det ser ut idag har vi ett demokratiskt system där deltagande inte är en självklarhet. Vissa engagerar sig kanske i politiska partier men strukturen i sig uppmanar inte till ett aktivt deltagande. Det ser vi som ett mycket stort problem.

Malin anser också att medborgardialoger inte räcker, det ger hon flera anledningar till. Hon menar att dessa endast är till för specifika sakfrågor. En medborgardialog tar sällan ett helhetsgrepp om samhället. Dessutom kommer initiativet nästan alltid uppifrån, sällan sker den på medborgarnas premisser.

– Vi behöver ett forum där det är medborgarna som bjuder in istället för att bli inbjudna, där det är vi som sätter dagordningen. Det måste finnas ett tryck från medborgarna och ett aktivt engagemang i den demokratiska processen.

Inspirationen är hämtad från Urban Ecology Centre i Montreal. Där har man länge arbetat med att utveckla den urbana demokratin. På uppdrag av borgmästaren och kommunstyrelsen har Urban Ecology Centre tagit fram ett slags kontrakt

som förkunnar invånarnas rättigheter och skyldigheter gentemot stadens institutioner. De arbetar precis som Staden vi vill ha med medborgarstämmor och deltagande budget.

Och visst finns det mycket saker som myllrar där ute. Staden vi vill ha känns egentligen som en naturlig del av den trend som kryper sig längre och längre ut på världskartan. Det handlar om behovet av en ny sorts demokrati, om en rörelse som vill ha mer än åskådarplatsen när beslut ska fattas. Det faktum att medborgare ges makt och förutsättningar att driva egna frågor och besluta om en liten del av budgeten skapar nya strukturer att hänga samhällsfunktionerna i. Det tror vissa i alla fall. Andra ser denna form av maktförskjutning som ett hot mot den representativa demokratin.

Till 2016 planeras i alla fall en ny medborgarstämma i Göteborg. Det exakta datumet beror lite på vad det nuvarande arbetet inom Staden vi vill ha leder till. Just nu arbetar de med en handbok som fokuserar på rätten till det egna boendet. Även den beskriver Malin som ett frö som på sikt kan skapa mer inflytande och demokrati. Hon är nöjd med de bedrifter som hunnits med hitintills. Det känns som att något håller på att hända.

- Att samla medborgare för konstruktiv förändring, att skapa nätverk och se till att folk tar tag i saker. Det är en förändring i sig, att påbörja en sådan process.